

LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

*Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös on säilytettävä
31.12.2033 ja tilikauden kirjanpitoaineisto 31.12.2029 asti.*

Sivistyksen voimalla kohti tulevaisuuden Lottamaista yhteiskuntaa

Lotta Svärd Säätiö – Lotta Svärd Stiftelsen sr:n (jäljempänä Lotta Svärd Säätiö) 79. toimintavuosi 2023 työskenneltiin sivistyksen teemavuoden merkeissä. Sivistys on tänä päivänä Lotta Svärd Säätiön väline vaikuttaa yhteiskunnan ytimessä. Sivistys oli myös lottajärjestön toiminnan ytimessä. Järjestö tarjosi naisille ja tytöille monipuolista koulutusta, mutta tärkeää oli myös sydämen sivistys, taloudellinen osaaminen ja arjen neuvokkuus. Teemavuoden puitteissa halusimme toiminnassamme tuoda esille, mitä kaikkea lotat saivat aikaan sivistyksen voimalla.

Strategiatyössämme tulevaisuuden tärkein tavoite on naisten maanpuolustusosaamisen vahvistaminen. Tätä tavoitetta lähdimme toteuttamaan sopimalla tuleville vuosille pitkäjänteisesti yhteistyöstä Naisten Valmiusliiton kanssa,

jonka myötä Lotta Svärd Säätiö ja Naisten Valmiusliitto työskentelevät yhdessä saadakseen naisten valmiusosaamisen paremmin yhteiskunnan käyttöön. Yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkittävänä virstanpylväänä Valtioneuvosto kirjasi hallitusohjelmaansa tavoitteeksi saada kuluvalle hallituskaudella aikaan turvallisuuskoulutettujen, ei-reserviläisten rekisterin, jonka toteutuminen toisi merkittävää parannusta vapaaehtoisten, maanpuolustushenkisten naisten osaamisen saamiseksi yhteiskunnan käyttöön kriisitilanteissa.

Lottien laadukas kuntouttaminen ja avustustyö on ollut edelleen vuoden 2023 suurin toimintamuotonaamme. Lotta Svärd Säätiössä meille on kunnia-asia, että voimme osaltamme auttaa lottajärjestöön kuuluneita naisia voimaan hyvin heidän elämänsä illassa. Vaikka Lottajärjestöön kuuluneiden naisten rivit harvenevat, heille kohdentamamme tuki ei toimintavuonna 2023 pienentynyt.

Toimintavuoden aikana Lottien perinnön vaaliminen ja siirtäminen etenkin nuoremmille sukupolville eteni huomattavasti tavoitteidemme suuntaan. Lasten avustamisen lisäksi lapset ja nuoret ovat yhä suuremmassa roolissa säätiön toiminnoissa.

Osana lottien arvomaailmasta muistuttamista lanseerasimme peruskouluikäisille koululaisille Pikkulotta-stipendin, jonka tavoitteena on saada suomalaiset lapset pohtimaan lottahistoriaa ja lottien arvoja omassa arjessaan. Suuntaamme kaiken kaikkiaan yhä enemmän valtakunnallisesti ja verkon kautta saavutettavaan lottatietoon ja kaikessa toiminnassamme pidämme tiukasti mielessämme lottien neuvokkuuden: "Miten lotat toimisivat tässä tilanteessa?"

Kannen kuvassa pikkulotta Senni Sopenen ja lotta Alli Korva. Sopenen rikkoi ikäsarjansa Euroopan ennätykset pituushypyssä ja kolmiloikassa kesäkuussa Kuopiossa järjestetyissä Aikuisurheiluliiton SM-kilpailuissa. Korva puolestaan valittiin Vuoden Lotaksi 2023.

Vuonna 2023 Lottamuseosta tuli osa Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmaa, jonka myötä museoon saatiin esikoululaisia työpajavierailuille ja jatkossa myös Tuusulalaiset 8-luokkalaiset ja toisen asteen opiskelijat tutustuvat Lottamuseoon osana opintojaan. Kulttuuripolku-hankkeen avulla saamme kehitettyä myös valtakunnallisesti vaikuttavia sisältökokonaisuuksia, jotka suunnataan lapsille ja nuorille.

Väistämättä edessämme on aika, jolloin Lotta Svärd järjestöön kuuluneiden naisten avustamisen osuus toiminnassamme päättyy. Tämä muutos vaatii Lotta Svärd Säätiön toiminnalta myös rakenteellista uudistumista: Muutoksen myötä vuoden 2023 loppupuolella säätiösämme käynnistyivät muutosneuvottelut, joiden lopputulemana henkilöstön toimenkuvia muutettiin vastaamaan tulevaisuuden tarpeita ja teimme myös päätöksen siirtää Lotta Svärd Säätiön hallinnon toiminnot Mannerheimintie 93 toimitiloista Lottamuseon yhteyteen Tuusulaan. Näillä muutoksilla varmistimme henkilöstömme työpaikkojen jatkuvuuden Lotta Svärd Säätiössä myös tulevaisuudessa.

Helsingissä 19.3.2024

Anne Nurminen
Toiminnanjohtaja
Lotta Svärd Säätiö

Sisällys

Sivistyksen voimalla kohti tulevaisuuden lottamaista yhteiskuntaa	2
Taustaa	4
Tarkoituksen toteuttaminen	4
Arvot	5
Strategia	5
Visiomme 2032: "Vaikuttavilla lottateoilla suunnannäyttäjänä suomalaisen yhteiskunnan ytimessä"	6
Avustus- ja kuntoutustoiminta	6
Sijoitustoiminta	10
Vuokraustoiminta	10
Talous	11
Tunnusluvut	11
Tilikauden jälkeiset kehitysnäkymät, riskit ja epävarmuustekijät vuonna 2024	12
Viestintä ja kansainvälinen yhteistyö	13
Vuoden Lotta	14
Lotta Svärd -stipendi	15
Pikkulotta-stipendi	15
Lottamuseon toiminta	16
Toimikunnat	17
<i>Hallituksen työvaliokunta</i>	
<i>Varainhoitotoimikunta</i>	
<i>Lottatukitoimikunta</i>	
<i>Maanpuolustustoimikunta</i>	
<i>Kansainvälinen toimikunta</i>	
Säätiön hallinto ja yleiset toimistopalvelut	18
Tilintarkastajat	18
Henkilökunta	18
Lähipiiritoimet	19
Yleiskuvaus hallituksen tehtävistä	19

Margaretha Mannerheim, lotta Alli Korva ja pikkulotta Senni Sopena Lotta Svärd -seminaarissa 24.10.

TAUSTAA

Lotta Svärd Säätiö on yleishyödyllinen säätiö. Kun lottajärjestön lakkauttaminen alkoi näyttää väistämättömältä, perustivat lotat syksyllä 1944 Suomen Naisten Huoltosäätiön jatkamaan lottajärjestön huolto- ja avustustoimintaa. Vuonna 2004 Suomen Naisten Huoltosäätiö vaihtoi nimekseen Lotta Svärd Säätiö.

Säätiön tarkoituksena on Lotta Svärd -hengessä huoltaa ja avustaa Suomen kansalaisuutta olevia, sodan tai muun kriisin johdosta tai sen seurauksista kärsimään joutuneita henkilöitä, jotka ovat kristillismielisessä hengessä toimineet kotien ja isänmaan hyväksi tai sellaisia yhteisöjä, jotka auttavat edellä mainittuja henkilöitä.

Lisäksi Säätiön tarkoituksena on avustaa naisten koulutusta toimintaan kriisitilanteissa sekä vaalia lottaperinteitä ja ylläpitää museo- ja näyttelytoimintaa.

TARKOITUKSEN TOTEUTTAMINEN

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan siten, että se harjoittaa itse tai tukee taloudellisesti, toiminnallaan tai muulla tavoin

- maanpuolustustyötä ja arjen turvallisuutta
- lasten ja nuorten kasvamista yhteiskuntavastuuseen ja isänmaallisuuteen
- lottien perinnön vaalimista ja Lottamuseon kehittämistä
- muuta säätiön tarkoitusta edistävää toimintaa.

Lisäksi säätiö voi harjoittaa kaikkea laillista, hallituksen päättämää liiketoimintaa toimintamuotojensa rahoittamiseksi.

Lotta Svärd Säätiö käytti varsinaiseen toimintaansa (tarkoituksensa toteuttamiseen) vuoden 2023 aikana yhteensä 4 304 511,11 euroa.

ARVOT

Säätiön arvopohja juontaa juurensa 1920-luvun alussa alkaneesta lottien historiasta ja työstä suomalaisen yhteiskunnan hyväksi. Arvopohjan perustana ovat koti, uskonto ja isänmaa.

Lotta Svärd Säätiön arvot ovat **isänmaallisuus**, **vastuullisuus** ja **kumppanuus**.

Näin toteutamme säätiön arvoja:

- **Isänmaallisuus:** Kunnioitamme aiempien sukupolvien tekemää työtä ja uhrauksia. Kannustamme ajatteluun ja tekoihin, joissa yhteiskunnan etu asettuu yksilön oman edun edelle.
- **Vastuullisuus:** Huolehdimme ja välitämme niistä, jotka apua tarvitsevat. Elämme Säätiössä ajan hengessä ja olemme valmiit mukautumaan yhteiskunnan muutoksiin. Lotta Svärd Säätiö toimii vastuullisena työnantajana ja kannamme tinkimättömästi oman vastuumme yhteiskunnasta.
- **Kumppanuus:** Teemme yhdessä, kannustamme, autamme ja arvostamme asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja työyhteisöämme. Kumppanuus on perusedellytys vaativan tehtävämme täyttämiseksi.

STRATEGIA

Lotta Svärd Säätiön strategia on laadittu vuosille 2022–2032.

Strategia määrittää tarkoituksen toteuttamiseksi kolme tärkeintä kokonaisuutta:

1. Naiset ja maanpuolustus
2. Lottien työ ja perinne
3. Nuoret Sukupolvet

Säätiön strategia toteutuu kohti vuodelle 2032 asetettua visiota vuosittaisten teemojen kautta. Vuoden 2023 teemana oli: ”Sivistyksen voimalla kohti lottamaisen neuvokasta yhteiskuntaa”.

Lotta Svärd Säätiön arvot ovat isänmaallisuus, vastuullisuus ja kumppanuus.

Anne Nurminen, Senni Sopanen ja majuri Mika Romppanen Talvisodan päättymisen muistojuhlissa Helsingissä 13.3.

VISIOMME 2032:

” Vaikuttavilla lottateoilla suunnannäyttäjänä suomalaisen yhteiskunnan ytimessä.”

Vuonna 2032 Säätiömme on toteuttanut tarkoituksensa mukaista tehtävää ja vaikuttanut yhteiskuntaan seuraavasti:

- naisten vapaaehtoinen maanpuolustusosaaminen on yhteiskunnan käytössä
- nuoremmat sukupolvet ovat kasvaneet yhteiskuntavastuuta toteuttaviksi
- tietoa lottaliikkeen osaamisesta ja toiminnasta jaetaan siten, että lottien arjen neuvokkuutta osataan hyödyntää ja siirtää eteenpäin nykyhetken vaatimalla tavalla.

Lotta Svärd Säätiön tavoitteena on saada naisten vapaaehtoinen maanpuolustusosaaminen paremmin yhteiskunnan käyttöön.

AVUSTUS- JA KUNTOUTUSTOIMINTA

Elossa olevia lottia ja pikkulottia on vuoden 2024 alussa 2024 rekisterimme mukaan 3 576 henkilöä (vuoden 2022 loppupuolella 4 565 henkilöä), joista lottia 534 ja pikkulottia 3 042. Vuoden 2022 lopussa lottia oli 859 ja pikkulottia 3 706.

Lottakuntoutuksia ja -avustuksia on maksettu vuosina 1997–2023 yhteensä 59,9 miljoonaa euroa.

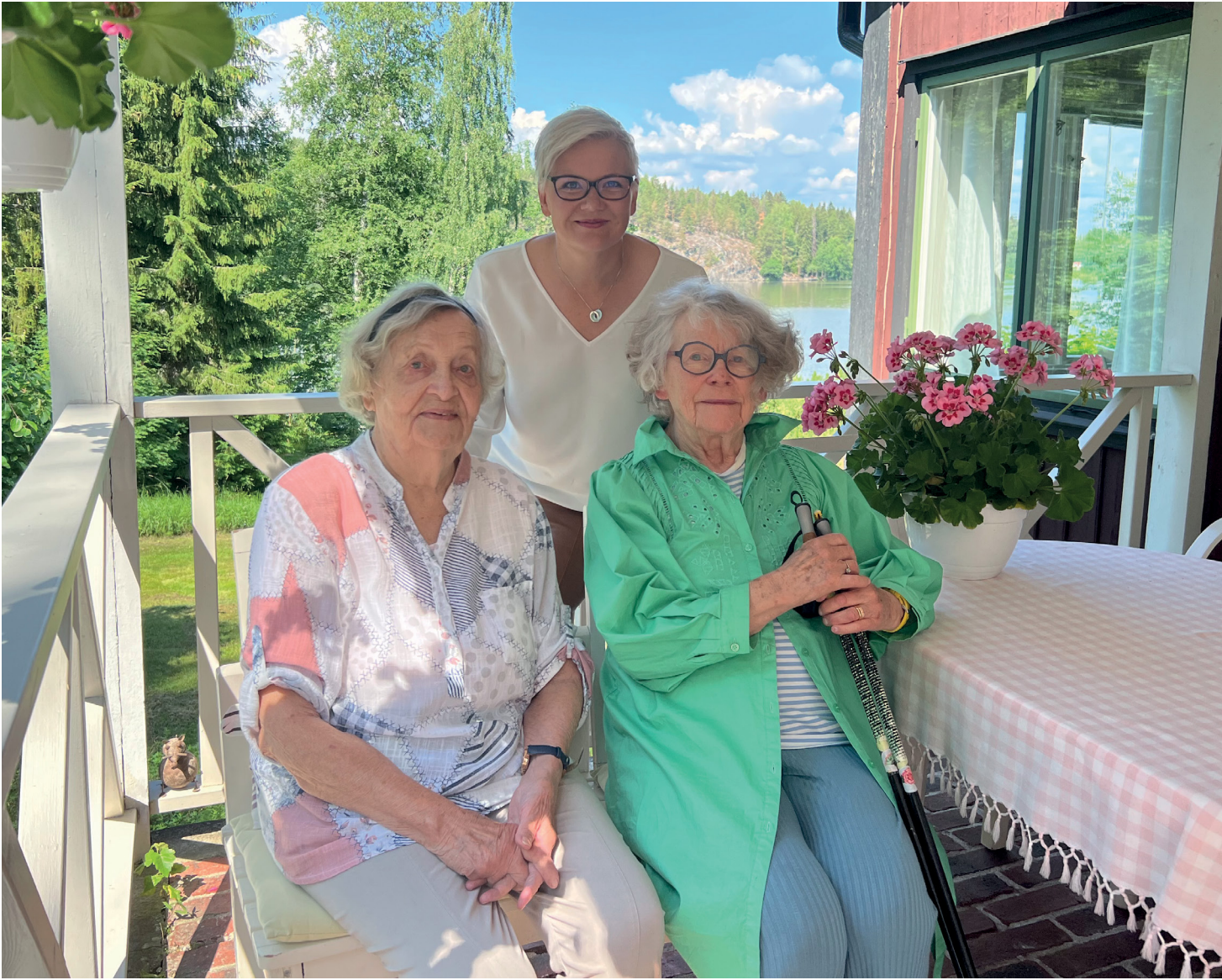
Säätiön tärkeimpänä toimintamuotona on vuoden aikana edelleen ollut Lotta Svärd -järjestöön kuuluneiden lottien kuntouttaminen ja avustaminen sekä eri maanpuolustusta tukevien järjestöjen avustaminen.

Vuonna 2023 jaettiin kuntoutuksina ja avustuksina 2 067 459,75 euroa ja ne jakautuivat seuraavasti:

- kuntoutukset lotille ja pikkulotille 1 469 637,49 euroa
- yksilöavustukset vähävaraisille lotille ja pikkulotille 313 800 euroa
- toiminta-avustukset eri järjestöjen kautta 271 319,44 euroa
- kotipalvelu 12 702,82 euroa

Lottakuntoutuksia ja -avustuksia on maksettu vuosina 1997–2023 yhteensä 59,9 miljoonaa euroa.

Kesätoimintaa Ruotsin Majalla.

VUONNA 2022	MYÖNNETTY	KPL	KÄYTETTY	KPL
Laitoskuntoutukset	515 617,00	223	716 509,27	350
Avokuntoutukset	897 880,00	990	769 665,49	1350
LS 100 v. jalkahoito			72 141,88	1 142
Suomen Lottaperinneliiton kautta				
- avokuntoutukset ja kurssit			99 174,00	251
Yksilöavustukset			288 550,00	503
Yhteisöavustukset			263 500,00	24
Avustukset perhetyö			35 000,00	1
Kotipalvelu ym.			16 929,62	5
Yhteensä	1 413 497,00	1 213	2 261 470,26	3 626

Lottia Ruotsin Majalla kesäloman vietossa.

Raha-avustusta sai yhteensä 505 lottaa tai pikkulottaa.

Yksilöllisiä lottakuntoutuksia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä 1 572 henkilölle, joista laituskuntoutusten osuus oli 12,4 prosenttia ja avokuntoutusten 87,6 prosenttia. Laituskuntoutuksilla tarkoitetaan kuntoutuslaitoksessa vietettyä 10 päivän jaksoa.

Vuoden 2023 alusta otettiin käyttöön Lottaperinneliiton kuntoutustoiminnan uudistus. Uudistuksen tarkoitus oli parantaa Lotta Svärd -järjestöön kuuluneiden virkistystoimintaa sekä palvella paremmin korkeassa iässä olevien lottien kuntoutustarpeita.

Suomen Lottaperinneliiton kautta järjestettyjen ryhmäkuntoutusten osuus kuntoutuksista oli 190 747,67 euroa. Lottaperinneliiton paikallisyhdistysten organisoimille henkisen ja fyysisen vireyden kurseille osallistui 352 lottaa tai pikkulottaa. Uutena toimintamuotona aloitettu Lottakerhotoiminta sai mukaansa 109 hen-

kilöä, joista Lotta Svärd -järjestöön kuuluneita naisia oli 46 henkilöä.

Raha-avustusta sai yhteensä 505 lottaa tai pikkulottaa. Yleisimmät raha-avustuksen käyttökohteet olivat lääkekulut, silmälasit, hammashoito sekä sairaudenhoidon kustannukset.

Säätiön avustustoimintaan on kuulunut edelleen edullisten asuntojen vuokraaminen lotille. Säätiön asunnoissa asuville lotille on myös tarjottu kotihoidon palveluita.

Ruotsin Majalla Tuusulassa järjestettiin lomatoimintaa lotille ja pikkulotille kesä-heinäkuussa 2023. Ruotsin Majalla lomaili yhteensä 20 lottaa ja pikkulottaa. Lomatoiminta jatkuu kesällä 2024.

Lotta Svärd Säätiö lahjoitti toimintavuonna omaisten pyynnöstä hautareliefit edesmenneiden lottien ja pikkulottien hautakiviin. Kaikille 100 vuotta tai enemmän täyttäneille lotille ja pikkulotille on lähetetty kukkatervehdys toimintavuoden aikana. Kukkalähetyksiä lähetettiin yhteensä 14 289,30 euron arvosta.

Lotta Svärd Säätiöstä lähetettiin kukkia kaikille sata vuotta tai enemmän täyttäneille lotille.

Seuraavat yhteisöt ovat saaneet Lotta Svärd Säätiön avustusta toimintaansa vuonna 2023:

JÄRJESTÖ	SUMMA	JÄRJESTÖ	SUMMA
Naisten Valmiusliitto via Maanpuolustuksen Tuki ry	90 000,00	Kadettikunta ry	2 000,00
Uuden lastensairaalan tukisäätiö sr	35 000,00	Tammenlehvän Perinneliitto	2 000,00
Pirkanmaan Lottaperinne ry	30 000,00	Siskot ja Simot ry	1 500,00
Suomen Lottaperinneliitto ry	20 000,00	Itä-Uudenmaan sotilaspoikien ja lottatyttöjen perinnekilta ry	1 500,00
Tammenlehvän Perinneliitto	15 000,00	Tuusulan Hyvän Mielen Jouluaatto	1 391,40
Perinneleikit ry	10 000,00	Simo ja Tiina Bäckman Palvelut Oy	1 100,00
Suomen Sotaveteraaniliitto ry	10 000,00	Savonlinnan seudun Sotilaspoikien Perinnekilta ry	1 000,00
Maanpuolustusnaisten Liitto ry	10 000,00	Ä.L.S. Kotirintamanaiset	1 000,00
Oulunkylän kuntoutuskeskus sr	10 000,00	Päivölänlaakson koulun 5A-luokka	1 000,00
Suomen Icehearts ry	8 500,00	Leijona Catering Oy	963,59
Sotien 1939–1945 pääkaupunki-seudun perinneyhdistys ry	5 000,00	Haminan Sotilaskotiyhdistys ry	700,00
Hyvä joulumieli -keräys	5 000,00	Harjulan Kampuksen 5B-luokka	500,00
Hyvinkään Englanninkieliset luokat, 5D	5 000,00	Harjulan Koulu	164,45
Suojeluskuntajärjestön perinteet ry	3 000,00	Yhteensä	271 319,44

Vuonna 2002 valmistuneessa Asunto Oy Tuusulan Lottakodissa on 21 senioreille soveltuvaa asuntoa.

SIJOITUSTOIMINTA

Säätiön varallisuus muodostuu pääasiassa koti- ja ulkomaisista osake- ja rahastosijoituksista sekä aktiivisessa vuokrauskäytössä olevista asuinkiinteistöistä.

Sijoitusmaisuuksien hoidosta vastaavat Nordea Private Banking ja OP Varainhoito hoidettavinaan olevien kansainvälisten sijoitussalkkujen osalta. Säätiön hallitus päättää kotimaisista osakesijoituksista hyväksytyin sijoitusstrategian puitteissa.

Lotta Svärd Säätiön sijoitussalkun vastuullisuusarvosana on kiitettävä. Salkku koostuu keskimäärin yrityksistä, jotka hallitsevat vastuullisuusriskejä ja -mahdollisuuksia kiitettävästi.

Tilikauden aikana vastuullisuusnäkökulma vaikutti vahvasti sijoituspäätöksiin. Varainhoitajina toimivilta edellytetään, että he ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Ihmisoikeuksiin, työeh-

toihin, ympäristöön ja liiketoiminnan etiikkaan liittyvät kysymykset halutaan huomioida sijoitustoiminnassa.

Vuoden 2023 osinko- ja voitto-osuustuotot olivat yhteensä 1 799 872,47 euroa.

VUOKRAUSTOIMINTA

Säätiö omistaa 384 asuntoa sekä 18 asuinkiinteistöihin liittyvää liike-/toimistohuoneistoa ja kolme varastoa. Kiinteistöjen käyttöaste oli 31.12.2023 97,11 prosenttia. Asunnot sijaitsevat Helsingissä, Espoossa ja Tuusulassa.

Vuokrahuoneistojen korjaus- ja kunnostustöihin käytettiin vuonna 2023 yhteensä 309 337,75 euroa.

Lotta Svärd Säätiön kiinteistömanagerointia, isännöintiä ja asuntojen vuokrausta hoitaa Newsec Property Asset Management Finland Oy.

Säätiön vuokra-asuntojen vuokrausaste pysyi hyvällä

Säätiön vuokra- asuntojen vuokraus- aste pysyi hyvällä tasolla koko toimintavuoden ajan.

tasolla koko toimintavuoden ajan. Kokonaisvaihtuvuus oli asuntomarkkinaa nähden normaalitasolla 23,9% prosenttia.

Konsernin vuokratuotot olivat yhteensä 4 353 061,48 euroa, poistot 896 244,22 euroa ja asunto-osakeyhtiöihin liittyvät korjauskulut 482 103,78 euroa. Vuokrankorotuksia tehtiin 2–4 prosentin tasolla kuitenkin niin, että Lotta Svärd -järjestöön kuuluneiden vuokralaisten vuokria ei korotettu. Säätiö varautuu kuntokartoitus-

ten perusteella huoneistojen ja kiinteistöjen korjauskustannuksiin tulevina vuosina.

Säätiöllä on lisäksi omistuksessaan Tuusulassa sijaitsevan Lottamuseon alue ja 50 prosentin omistusosuus Espoon Nupurissa sijaitsevasta noin 88 hehtaarin maa-alueesta. Alue sijaitsee Pohjois-Espoossa alueella, jonka yleiskaavan laadintaprosessi on käynnistynyt.

TALOUS

Konsernin varsinaisen toiminnan alijäämä oli 4 194 478,37 euroa, josta avustus- ja kuntoutustoiminnan osuus oli 2 067 459,75 euroa ja Lottamuseon osuus 976 062,67 euroa. Varsinaisen toiminnan alijäämä katettiin konsernin sijoitustoiminnan nettotuotoilla ja omaisuuden realisoinnilla, jotka olivat 4 611 045,38 euroa.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää Säätiössä 1 058 568,78 euroa ja konsernissa 416 567,01 euroa. Hallitus esittää, että Säätiön tilikauden ylijäämä siirretään toimintapäätöksen lisäykseksi, minkä jälkeen Säätiön toimintapäätöksen ylijäämä on 67 775 830,62 euroa.

Tunnusluvut

Kokonaistuotot	2023	2022
Säätiö	7 257 751,67	9 330 339,07
Konserni	7 895 781,43	9 894 863,88
Lottamuseo Säätiön kokonaistuotoista	13%	9 %
Tilikauden yli-/alijäämä		
Säätiö	1 058 568,78	851 492,63
Konserni	417 786,73	52 516,63
Omavaraisuusaste		
Säätiö	96 %	96 %
Konserni	94 %	94 %
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella		
Säätiö	14	20
Konserni	22	28
Palkat ja palkkiot		
Säätiö	924 387,01	917 266,98
Konserni	1 256 076,98	1 236 847,11

TILIKAUDEN JÄLKEISET KEHITYSNÄKYMÄT, RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT VUONNA 2024

Viimeiset pari vuotta ovat olleet talouden näkökulmasta kaikin puolin yllätyksellisiä. Pitkä pandemia-aika, joka sulki suomalaiset koteihin, ja sen jälkeen alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat tuoneet paljon muutoksia arkeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

Sijoitusvuosi 2024 Suomessa alkoi epävarmoissa tunnelmissa, kun taas sijoitukset muualla Euroopassa ja varsinkin USA:ssa ovat kehittyneet varsin positiivisesti. Keskuspankit ovat pitäneet korot vielä ennallaan, inflaatio nakertaa kuluttajien ostovoimaa ja energiahaasteet jatkuvat, mikä kaikki vaikuttaa negatiivisesti talouden kasvunäkymiin. Toisaalta valonpilkahduk-siakkin näkyy. Inflaatiohuippu on jo takanapäin, työllisyys on yhä korkealla ja koronarajoituksista on päästy normaaliin elämään. Lisäksi osake- ja korkosijoitusten tuottonäkymät ovat parantuneet kautta linjan arvostuskertoimien laskun ja korkotason nousun myötä.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomessa taantuma väistyy ja talous alkaa kasvaa vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyy vaimeaan kasvuun ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee investointeja samoin kuin investoinnit energiasiirtymään ja puolustukseen.

Korkea inflaatio ja kiinteistöjen käyttö- ja ylläpitokustannusten tuntuva nousu vaikuttaa Säätiön kiinteistö-sijoitusten – erityisesti asuntojen vuokraustoiminnan – tuottavuuteen. Energian hinta, kuten muidenkin kes-

keisten käyttö- ja hoitokustannusten, on edellisvuotta korkeammalla tasolla ja vaikuttaa vuokraustoiminnasta saataviin tuottoihin.

Uskomme edelleen Säätiön pitkäjänteisen sijoituspolitiikan tukevan parhaiten Säätiön tarkoituksen toteuttamista.

Säätiön suurin vuotuinen tulolähde on vuokra-asunnoista saatava vuokratulo, jonka uskotaan vuositasolla yltävän myös vuonna 2024 lähelle vuoden 2023 tasoa. Vuokratuloja arvioitaessa on syytä tiedostaa vuokra-asuntomarkkinan muuttuminen viimeisen parin vuoden aikana radikaalisti vapaiden vuokra-asuntojen ylitarjonnaksi myös pääkaupunkiseudulla. Vuokrissa ei myöskään ole juurikaan enää korotusvaraa, vaikka

*Viimeiset pari vuotta
ovat olleet talouden
näkökulmasta kaikin
puolin yllätyksellisiä.*

kustannuspaineet usean kiinteistöjen ylläpitoon liittyvän tekijän osalta ovat tuntuja ja vaikeasti ennakoitavissa. Energian hinta on näistä tekijöistä keskeisimpänä. Koska Säätiön omistamat vuokra-asunnot ovat hyvillä paikoilla ja niiden kunnostamisesta ajallaan pidetään huolta, uskotaan vuokralaiskysynnän säilyvän vakaana, eikä merkittävää vajaakäyttöä synny.

Suunnitellut kiinteistöjen korjaus- ja kunnostuskustannukset tulevat pienentämään tulevana vuosina säätiön vuokra-asunnoista saatavaa vuokratuottoa.

Säätiön maksuvalmius on säilynyt kohtuullisena, minkä lisäksi säätiö on varautunut lyhyen koron sijoituksin tukemaan maksuvalmiutta tarpeen mukaan. Osinkotuottojen odotetaan pysyvän lähellä edellisvuoden tasoa.

Lotta Svärd Säätiön toiminta perustuu pitkäjänteisille tavoitteille niin varainhoidon, tarkoituksen toteuttamisen kuin sidosryhmätyönkin osalta.

VIESTINTÄ JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Viestinnän vuotta dominoivat informaatioteknologiaprojektit, kuten säätiön ICT-infran ja verkkosivujen uudistaminen vastaamaan tämän päivän tarpeita. Verkkosivu-uudistus jatkuu vuonna 2024. Uudistusten myötä kartoitettiin myös tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia eri toiminnoissa.

Vuoden aikana julkaistiin neljä Lottalehteä, lähetettiin kaksi postitusta lotille, sekä 16 tiedotetta medioille. Viestinnän järjestämisistä tapahtumista suurin oli jälleen vuosittainen Lotta Svärd -seminaari, johon osallistui lähes sata sidosryhmien edustajaa.

Yhteistyöhankkeita toteutettiin useiden toimijoiden kanssa, joista mainittakoon erikseen Haaga-Helian ammattikorkeakoulu, Mikkelin Jalkaväkimuseo ja Siskot ja Simot ry.

Kansainvälisiä suhteita ylläpidettiin Norjan ja Ruotsin lottien sekä Viron Naiskodukaitsen kanssa. Tuusulassa järjestetyssä tapaamisessa suunniteltiin yhteistä vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja varautumisen tapahtumaa.

Vuoden lotta Alli Korva, 101 vuotta.

VUODEN LOTTA

Vuoden lotaksi valittiin monipuolisissa lottatehtävissä kolmessa sodassa toiminut Alli Korva, 101 v, Rovaniemeltä. Tänä vuonna Vuoden Lotan valinnassa painotettiin lottatyössä ansioitumisen lisäksi Säätiön teema-
vuoden mukaisesti sivistyksen eteen tehtyä työtä. Alli Korva edustaa lottien sivistystä parhaimmillaan. Hän toimi lottatyössä uutterasti ja uteliaasta alati uutta op-

pia hankkien. Sotien jälkeen hän valmistui opettajaseminaarista opettajaksi ja toimi opettajana sekä myöhemmin myös johtajaopettajana Rovaniemellä.

Nimeämällä Alli Korvan Vuoden Lotaksi, Lotta Svärd Säätiö halusi muistuttaa lottien arjen neuvokkuudesta, kauniista käytöksestä sekä koulutuksen arvostamisesta. Alli Korvan ja muiden lottien asenteella selvittiin ja selvittäään jatkossakin vaikeistakin haasteista. Vuonna 2023 Vuoden Lotta valittiin 17. kerran.

Vuoden Lotaksi voidaan valita lottatyössä ansioitunut henkilö tai lottahengessä uutterasti toisten hyväksi toiminut suomalainen nainen. Nimitys voidaan myöntää myös yhteisölle, joka täyttää edellä luetellut kriteerit.

Nimitys julkistetaan vuosittain Lotan päivänä 12.5. järjestettävässä juhlatilaisuudessa. Vuoden Lotta palkitaan arkkitehti Marja Hämäläisen suunnitteleamalla numeroidulla Lottakorulla sekä kunniakirjalla.

Alli Korvan ja muiden lottien asenteella selvittiin ja selvittäään jatkossakin vaikeistakin haasteista.

LOTTA SVÄRD -STIPENDI

Lotta Svärd Säätiö myönsi vuonna 2023 toista kertaa Lotta Svärd -stipendin. 10 000 euron arvoinen stipendi voidaan myöntää suomalaiselle järjestölle tai yksityishenkilölle lottahengen mukaisesta toiminnasta, joka edistää yhteiskuntavastuun kantamista ja siihen kasvamista sekä lähimmäisistä välittämistä. Stipendin tema vaihtuu vuosittain. Vuoden 2023 stipendin tema oli Sivistys.

Lotta Svärd Stipendin saajaksi 2023 valittiin Perinneleikit Ry. Rouva Margaretha Mannerheim luovutti järjestyksessään toisen Lotta Svärd -stipendin Perinneleikit Ry:lle, jonka tavoitteena on käynnistää laaja-alainen välittämisen kansanliike. Toiminnan ideana on järjestää tapaamisia, joissa nuoremmat sukupolvet kohtaavat tasavertaisesti ikääntyneitä ja ikääntyneet nuorempia henkilöitä.

Stipendi myönnetään vuosittain Suomen Naisten Huoltosäätiön perustamispäivänä 24.10.

PIKKULOTTA-STIPENDI

Lotta Svärd Säätiö jakoi vuonna 2023 ensimmäistä kertaa Pikkulotta-stipendin. Pikkulotta-stipendi on suunnattu peruskoululaisille ja sen tavoitteena on tuoda lottien perintö lasten ja nuorten lähelle heitä

innostavalla tavalla. Stipendin avulla koululaisia kannustettiin pohtimaan pikkulotille kirjoitettuja kultaisia sanoja omasta näkökulmastaan. Millaiset kultaiset sanat voisivat inspiroida koululaisia tänään? Luokka voi valita esimerkiksi yhden tai useamman kohdan kultaisista sanoista ja kertoa esimerkiksi siitä, miten he ovat opetusryhmänä toimineet kultaisien sanojen mukaan tai mitkä kultaisista sanoista on heille tärkeimpiä.

Hakemuksia toteutettiin niin videona, kirjeenä, piirustuksina kuin musiikkinakin. Ensimmäinen Pikkulottastipendihaku toteutettiin yhteistyössä Siskojen ja Simojen kanssa. Stipendihakuun pääsi mukaan, kun luokka oli osallistunut Siskojen ja Simojen välittämisen keikalle. Näin tuimme samalla vuoden 2022 Lotta Svärd -stipendin saajaa heidän tavoitteessaan saada koululaisia mukaan välittämistoimintaan.

Lotta Svärd -stipendin pääpalkinnon 5 000 euroa sai Hyvinkään Englanninkielisten luokkien 5b-luokka. Lisäksi jaettiin pienempiä kannustus-palkintoja.

Lottamuseossa järjestettiin vuoden aikana yleisöopastuksia, luentoja ja lasten tapahtumia.

LOTTAMUSEON TOIMINTA

Lottamuseolla vietettiin säätiön teeman mukaisesti sivistyksen teemavuotta.

Vuoden 2023 alkupuolella viimeisteltiin valokuvakoelman inventointi- ja digitointiprojekti. Museokoelmia luettelointiin Museum Plus -järjestelmään silmällä pitäen Finna.fi -palveluun liittymistä. Kuluneen vuoden aikana päivitettiin Lottamuseon kokoelmaohjelma, joka ohjaa kokoelmatyötä, kokoelmien ylläpitoa sekä päätöksiä kokoelmiin ottamisesta kuin mahdollisista poistoistakin.

Kuluneen vuoden aikana tehtiin sisällöntuotantoja seuraavaa toimintavuotta varten. Vuonna 2024 tulee kuluneek-

Lottakanttiin tehti alkuperäisen mallin mukaisen leipämuotin, jolla nyt leivotaan rintamaruisleipää. Myös leivän resepti on vuodelta 1939.

Oppilaitosyhteistyötä tehtiin mm. Pekka Halosen akatemian opiskelijoiden kanssa. Tuloksena Lottamuseon puutarhaan syntyi upea Arjen ratas -tilataideteos.

si 80 vuotta lottajärjestön lakkauttamisesta ja Suomen Naisten Huoltosäätiön perustamisesta. Näiden aiheiden ympärille tehtiin sisällöntuotantoja verkkonäyttelyn, verkkopelin, ulkonäyttelyn sekä vaihtuvan näyttelyn tiimoilta. Näyttelyiden saralla oltiin mukana yhteistyöhankkeissa Stadion Säätiön ja Pääkaupunkiseudun Tammenlehvän Perinneliiton kanssa.

Vuonna 2023 Lottamuseosta tuli osa Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmaa, jonka myötä museoon saatiin esikoululaisia työpajavierailuille. Lukukautta 2023–24 varten tehtiin suunnitelmat opastustarjonnasta 8.-luokkalaisten kulttuurikasvatussuunnitelmaan. Lottamuseon on mukana myös toisen asteen, lukiodien ja ammatillisen opetuksen, kulttuurikasvatussuunnitelmassa.

Lottamuseossa järjestettiin vuoden aikana yleisöopastuksia, luentoja ja lasten tapahtumia. Lisäksi Lottamuseo oli mukana alueellisissa ja valtakunnallisissa tapahtumissa: mm. Tuusulan taiteiden yössä, Tuusula-päivässä, Lasten museojuhlissa ja kansainvälisessä museopäivässä. Marraskuussa järjestettiin Lottamuseon joulukauden avajaiset ja uutuutena joulukaudella

museon puutarhassa lapsiperheitä ilahdutti tonttupolku. Lottamuseon Lottaperinneyhdistys kokosi lottateemaisten luentojen ja tilaisuuksien äärelle runsaasti kiinnostunutta yleisöä. Lottamuseossa oli vuoden 2023 aikana kävijöitä yhteensä 21 025 henkilöä.

Museokahvila Lottakanttiinissa kävi vuoden 2023 aikana 59 040 asiakasta. Lottakanttiinin lounas uudistettiin siten, että lounaspöytäan kuu-

lu runsas ja monipuolinen salaattipöytä ja keitto itse tehtyineen juureen leivottuine leipineen. Uudistus sai asiakkailta hyvin myönteistä palautetta. Lottakanttiin oli jälleen mukana seurakuntien yhteisvastuukeräyksessä yhteisvastuupullalla. Jokaisesta ostetusta yhteisvastuupullasta lahjoitettiin 1 euro yhteisvastuukeräykseen. Lottakanttiinin asiakkaat keräsivät yhteisvastuulle nuorten hyväksi lähes 5 800 €.

*Hallituksen varapuheenjohtaja
Anja Mäkeläisen hallituskausi päättyi.*

TOIMIKUNNAT

Säätiön hallitus on asettanut asioiden valmistelua varten asiantuntijatoimikuntia, jotka keskittyvät Säätiön strategian kannalta keskeisten asioiden suunnitteluun, kehittämiseen ja uusien toimintamallien luomiseen sekä hallituksen ja toiminnanjohtajan työn tukemiseen niin sanottuina neuvoa antavina eliminä. Toimikuntiin valitaan lähtökohtaisesti jäsenet hallituksesta, ja toimikunnat valitsevat puheenjohtajan keskuudestaan.

Hallituksen työvaliokunta

Työvaliokunnassa valmistellaan Säätiön toiminnan kannalta keskeisimmät ja vaikutuksiltaan merkittävimmät hallituksen päätettäväksi tulevat asiat (esim. talousarvio, tilinpäätös, toimintasuunnitelma, strategiaan ja Säätiön toimintaan liittyvät muutostarpeet). Työvaliokuntaan kuuluvat Säätiön hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä heidän lisäkseen kaksi tai kolme hallituksen valitsemaa jäsentä. Työvaliokuntaan ovat Pirjo Björkin ja Anja Mäkeläisen lisäksi kuuluneet Leena Mäki-Turja, Kirsti Pakkala ja Kai Haarma.

Varainhoitotoimikunta

Varainhoitotoimikunnan tehtäväkokonaisuus muodostuu sekä finanssivarallisuuden että kiinteistövarallisuuden hoidosta.

Varainhoitotoimikunta valmistele ja tekee esityksiä ja aloitteita mm. säätiön varallisuuden suunnitelmallisesta ja turvallisesta hoidosta, kuten sijoittamisesta, varojen tuottavuudesta ja riittävydestä sekä riskien hallinnasta.

Varainhoitotoimikuntaan ovat Pirjo Björkin ja Anja Mäkeläisen lisäksi kuuluneet Leena Mäki-Turja ja Kai Haarma.

Lottatukitoimikunta

Lottatukitoimikunta tekee tarvittaessa aloitteita ja esityksiä lottien kuntoutus- ja avustustoiminnan kehittämiseen ja koordinointiin liittyvissä asioissa.

Lottatukitoimikuntaan kuuluvat toimikunnan valitsema puheenjohtaja Kirsti Pakkala, Salla Ala-Jääski ja lottien palveluiden kannalta keskeiset toimihenkilöt. Toimikunnan sihteerinä toimii kuntoutussuunnittelija.

Maanpuolustustoimikunta

koordinoi, kehittää ja valmistele Säätiön toimintaa maanpuolustukseen ja arjen turvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Toimikuntaan kuuluvat toimikunnan puheenjohtaja Teija Sederholm sekä hallituksen jäsenet Kai Haarma ja Salla Ala-Jääski.

Kansainvälinen toimikunta

huolehtii ja valmistele sekä koordinoi Säätiön kansainvälisiin yhteyksiin liittyviä asioita.

Kansainvälisen toimikunnan puheenjohtajana on toiminut Salla Ala-Jääski, jäsenenä Leena Mäki-Turja sekä Säätiön Viestintä- ja yhteiskuntasuhteiden päällikkö ja toiminnanjohtaja.

SÄÄTIÖN HALLINTO JA YLEISET TOIMISTOPALVELUT

Säätiön hallitukseen kuuluivat vuonna 2023 varsinaisina jäseninä:

		jäsen vuodesta	toimikausi
Björk Pirjo	Helsinki	1998	1.1.2019–31.12.2023
Ala-Jääski Salla	Kirkkonummi	2019	1.1.2019–31.12.2023
Haarma Kai	Helsinki	2020	1.1.2020–31.12.2024
Mäkeläinen Anja	Espoo	2008	1.1.2019–31.12.2023
Mäki-Turja Leena	Helsinki	2014	1.1.2020–31.12.2024
Pakkala Kirsti	Helsinki	2009	1.1.2020–31.12.2024
Sederholm Teija	Helsinki	2022	1.1.2022–31.12.2026
Rautava Marie	Helsinki	2023	1.9.2023–31.08.2026

Säätiön hallituksen puheenjohtajana on kuluneen vuoden ajan toiminut Pirjo Björk, varapuheenjohtajana Anja Mäkeläinen ja sihteerinä säätiön toiminnanjohtaja Anne Nurminen. Hallituksen sääntömääräiset vuosikokoukset pidettiin Helsingissä 29.5.2023 ja 11.12.2023. Lisäksi hallitus kokoontui viisi (5) muuta kertaa.

Tilintarkastajat

Toimintavuonna Säätiön tilintarkastajana on toiminut Tilintarkastusyhteisö Audit Plan Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KTM, KHT Yrjö Haukatsalo.

Henkilökunta

Vuonna 2023 Lotta Svärd Säätiö -konsernin palveluksessa oli keskimäärin 22 henkilöä. Työtehtävät sijoituvat hallinto-, museo-, kanttiini- ja kiinteistön ylläpitotehtäviin. Marras-joulukuussa Lotta Svärd Säätiössä käytiin muutosneuvottelut, joissa lakkautusuhan alla on ollut yhteensä seitsemän henkilön tehtävä. Kaikkien henkilöiden kanssa päästiin neuvotteluiden aikana sopimukseen uudesta tehtävästä, joten tarvetta irtisanomisille ei ollut. Muutosneuvotteluiden seurauksena tehtiin päätös säätiön työntekijöiden toimipaikan siirtymisestä Tuusulaan Lottamuseon alueelle. Muutto toteutuu tilikauden 2024 aikana.

Kaikki säätiön työntekijät osallistuivat vuoden aikana Naisten Valmiusliiton järjestämään Nasta-harjoitukseen.

LÄHIPIIRITOIMET

Säätiön ja sen tytäryhtiöiden lähipiiriin ovat kuuluneet hallituksen jäsenet, toiminnanjohtaja, museonjohtaja, tekninen isännöitsijä, hallinnollinen isännöitsijä ja tilintarkastajat perheineen sekä heidän vaikutusvallassansa olevat yritykset.

Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia, rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vastuusitoumuksia.

Yleiskuvaus hallituksen tehtävistä

Säätiön hallitukseen kuului toimintavuonna kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenet edustavat säätiön toiminnan kannalta keskeistä osaamista. Säätiön hallitus johtaa, ohjaa ja valvoo säätiön toimintaa sekä arvioi toiminnan vaikuttavuutta ensisijaisesti itsearviointina.

Säätiön työntekijöiden operatiivinen johtaminen toimintasuunnitelman ja talousarvion antamissa puitteissa sekä toimikunnan kehityshankkeiden toimeenpano ovat toiminnanjohtajan vastuulla. Toiminnanjohtaja kirjaa tekemistään päätöksistä hallitukselle päätöspöytäkirjan.

Hallituksen jäsen tai säätiön toimihenkilö ei osallistu säätiössä asian valmisteluun, käsittelyyn eikä päätöksentekoon, jos kysymyksessä on säätiön ja edellä mainitun henkilön välinen sopimus tai muu oikeustoimi tai jos henkilöllä on muutoin odotettavissa asiassa olennaista, säätiön edun kanssa mahdollisessa ristiriidassa olevaa etua.

Hallituksen jäsen tai toimihenkilö ei osallistu avustusta tai muuta vastikkeetonta etua koskevan asian käsittelyyn, jos edunsaajana on hän tai hänen perheenjäsenensä, muu lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö. Hallituksen jäsenet ilmoittavat ennen asian valmistelua mahdolliset päätöksentekoon vaikuttavat sidonnaisuudet ja eturistiriidat. Esteellinen henkilö ei osallistu myöskään tehdyn päätöksen toimeenpanoon, mikäli asia ei sitä välttämättä vaadi. Mitä edellä on todettu hallituksen jäsenestä, sovelle-

Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia, rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vastuusitoumuksia.

taan vastaavasti toiminnanjohtajaan. Erikseen mainittavana todetaan, että Säätiön hallituksen jäsen Leena Mäki-Turja työskentelee Nordea Varainhoidossa.

Hallituksen jäsenille on maksettu palkkioina 184 600 euroa ja työsuhteisille johtajille palkkaa 162 513,49 euroa.

Kokonaan tai osittain vastikkeettomia etuja heille on maksettu 2199,66 euroa. Hallituksen jäsenten terveydenhuollon kustannuksia on maksettu 4 129,88 euroa. Huoneistojen vastikkeet ja vuokrat muodostuvat LSS-konserniin kuuluvan As Oy Mannerheimintie 93:n vuokrista ja vastikkeista. Lähipiiri on maksanut huoneistojen vastikkeita ja vuokria yhteensä 25 072,24 euroa. Konsernin tilintarkastus on toteutettu ostopalveluna. Konserni on ostanut tilintarkastuspalveluita yhteensä 24 141,26 eurolla toimintavuoden aikana.

Isännöitsijä on maksanut konsernille vuokraa ja vastiketta 1 588,80 euroa. LSS konserni on ostanut tytäryhtiöltään palveluita ja tarvikkeita (mm. hallinto- ja remontointipalvelut) yhteensä 164 314,95 eurolla. Tytäryhtiöt ovat maksaneet konsernille huoneistojen vastikkeina ja vuokrina 1 646 269,72 euroa. Vuokrat ja vastikkeet on peritty käypään hintaan.

KUVA: KARI KYLÄNPÄÄ

Pohdimme sanoja kohdasta 4 ja mietimme
että tämä voisi inspiroida meitä tulevaisuudessa.
Olemme kiitollisia asioista joita olemme oppineet mennei-
syydessä ja uskomme että opimme vielä lisää asi-
oita. Sotaveteraanit, lotat, PikkuLotat -kunnioituksemme
heitä kohtaan on erittäin suurta. Heidän ansiosta saa-
mme elää vapaassa ja turvallisessa Suomessa.
Saamme leikkiä, oppia lukemaan, pyöräilemään
ja saamme käydä koulua. Heidän ansiosta mei-
llä on tulevaisuus täyhiä unelmia.♥

*Pikkulotta-stipendin
voittajat pohtivat
"kenttäpostissaan"
Pikkulottain kultaisten
sanojen kohtaa neljä:
Kunnioita mennyttä ja
usko tulevaisuuteen.*

**LOTTA
SVÄRD
SÄÄTIÖ**

Mannerheimintie 93, 00270 Helsinki
Y-tunnus: 0215295-6 | Kotipaikka: Helsinki